

UZASADNIENIE

Decyzjami z dnia 3 lipca 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. stwierdził, że:

- **I. L.** podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 12 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. jako osoba wykonująca umowę o świadczenie usług u płatnika składek (...) COMPANY S.A. oraz określił wysokości miesięcznej podstawy wymiaru składek za w/w sporny okres,

- **A. M.** podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 5 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. jako osoba wykonująca umowę o świadczenie usług u płatnika składek (...) COMPANY S.A. oraz określił wysokości miesięcznej podstawy wymiaru składek za w/w sporny okres,

- **A. P.** podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 1 czerwca 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. jako osoba wykonująca umowę o świadczenie usług u płatnika składek (...) COMPANY S.A. oraz określił wysokości miesięcznej podstawy wymiaru składek za w/w sporny okres,

- **S. R.** podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. jako osoba wykonująca umowę o świadczenie usług u płatnika składek (...) COMPANY S.A. oraz określił wysokości miesięcznej podstawy wymiaru składek za w/w sporny okres,

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że w okresie od 16 listopada 2017 r. do 30 listopada 2017 r. przeprowadził kontrole płatnika składek (...) COMPANY S.A., za okres od 1 stycznia 2015 r. do 30 września 2017 r. w zakresie prawidłowości i rzetelności obliczania składek, do których pobierania zobowiązany jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz zgłaszania do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego.

W toku kontroli ustalono, że płatnik składek w dniu 1 grudnia 2015 r. zawarł z **I. L.** umowę o dzieło, przedmiotem, której jest „ometkowanie i rozłożenie 5200 sztuk towaru na półkach (...)”

W toku kontroli ustalono, że płatnik składek w dniu 5 stycznia 2015 r. zawarł z **A. M.** umowę o dzieło, przedmiotem, której jest „ometkowanie i rozłożenie 10200 sztuk towaru na półkach oraz sporządzenie 12 raportów (...)”

W toku kontroli ustalono, że płatnik składek w dniu 1 czerwca 2015 r. zawarł z **A. P.** umowę o dzieło, przedmiotem, której jest „ometkowanie i rozłożenie 400 sztuk towaru na półkach (...)”

W toku kontroli ustalono, że płatnik składek w dniu 1 stycznia 2015 r. zawarł z **S. R.** umowę o dzieło, przedmiotem, której jest „ometkowanie i rozłożenie 12200 sztuk towaru na półkach (...)”

Czynności opisane w umowach nie miały charakteru czynności przynoszących konkretny i z góry określony rezultat podlegający ocenie i ewentualnej odpowiedzialności za wady. Umowy były w istocie realizowane w ramach umów starannego działania i miały charakter umów zlecenia. Cechą kwestionowanych umów jest to, że wykonawcy w momencie zawierania umów nie posiadali wiedzy co do wysokości należnego, za prawidłowe jego wykonanie, wynagrodzenia. Zamawiający wskazał wyłącznie rodzaj czynności jakie w oparciu o zawarte umowy, mają zostać wykonane oraz ilość sztuk towarów i/lub raportów. Czynności te to metkowanie i rozkładanie towarów na półkach. Wypłata wynagrodzenia nie była uzależniona od należytego wykonania dzieła wskazanego w umowie. W treści kwestionowanych umów wprost wskazano, że za wykonanie dzieła wykonawca otrzyma wynagrodzenie różne w zależności od jakości wykonanego dzieła. Z treści umów wynika, że wysokość wypłaconego wykonawcy wynagrodzenia zależała od subiektywnego odczucia zamawiającego i nie miało znaczenia czy wykonawca osiągnie zamierzony rezultat. Istotne dla otrzymania przez wykonawcę wynagrodzenia było to czy dana czynność została wykonana.

Czynności wykonywane w ramach zawartych umów o dzieło spełniają warunki umowy o świadczenie usług, do której mają zastosowanie przepisy dotyczące umowy zlecenia, w związku z czym stanowią podstawę do zgłoszenia i objęcia obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi.

Płatnik składek nie dokonał zgłoszenia **I. L.** do ubezpieczeń społecznych: emerytalnego, rentowych i wypadkowego w okresie od 12 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r., z tytułu zawartej umowy oraz nie zadeklarował składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

Płatnik składek nie dokonał zgłoszenia **A. M.** do ubezpieczeń społecznych: emerytalnego, rentowych i wypadkowego w okresie od 5 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r., z tytułu zawartej umowy oraz nie zadeklarował składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

Płatnik składek nie dokonał zgłoszenia **A. P.** do ubezpieczeń społecznych: emerytalnego, rentowych i wypadkowego w okresie od 1 czerwca 2015 r. do 31 grudnia 2015 r., z tytułu zawartej umowy oraz nie zadeklarował składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

Płatnik składek nie dokonał zgłoszenia **S. R.** do ubezpieczeń społecznych: emerytalnego, rentowych i wypadkowego w okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r., z tytułu zawartej umowy oraz nie zadeklarował składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

/decyzje w aktach ZUS/

Odwołania od powyższych decyzji wniosła w dniu 8 sierpnia 2018 r. spółka (...) S.A. reprezentowana przez adwokata, wnosząc o ich zmianę a nadto o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Płatnik zarzucił skarżonym decyzjom błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że umowy o dzieło zawarte z ubezpieczonymi w rzeczywistości stanowiły umowy starannego działania – umowy zlecenia.

/odwołanie – k. 3 – 7, k. 3 – 7 w aktach VIII U 1704/18, k. 3 – 7 w aktach VIII U 1705/18, k. 3 – 7 w aktach VIII U 1706/18/

W odpowiedziach z dnia 23 sierpnia 2018 r. na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

- odpowiedź na odwołanie – k. 9, k. 9 w aktach VIII U 1704/18, k. 9 w aktach VIII U 1705/18, k. 9 w aktach VIII U 1706/18/

Postanowieniami z dnia 31 sierpnia 2018 r. Sąd połączył sprawy VIII U 1704/18, VIII U 1705/18, VIII U 1706/18 ze sprawą VIII U 1703/18 celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

/postanowienie – k. 12 w aktach VIII U 1704/18, k. 25 w aktach VIII U 1705/18, k. 12 w aktach VIII U 1706/18/

Na rozprawie w dniu 22 stycznia 2019 r. zainteresowana A. M. przyłączyła się do stanowiska ZUS tj. wniosła o oddalenie odwołań.

/protokół rozprawy z dnia 22 stycznia 2019 r. – 00:03:18 – 00:04:08 – płyta CD – k. 59

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) COMPANY S.A. została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 6 października 2014 r. Przedmiotem działalności spółki jest m.in. sprzedaż detaliczna wyrobów farmaceutycznych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach. /wypis z KRS – k. 11 – 16/

Pomiędzy **I. L.** (Wykonawcą) a płatnikiem składek (Zamawiającym) w dniu 1 grudnia 2015 r. została zawarta umowa, którą strony nazwały „umową o dzieło”. Przedmiotem umowy było „ometkowanie i rozłożenie 5200 sztuk towaru na półkach”. Umowa została zawarta na czas określony od 12 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r.

W umowie tej zawarto zapis: za wykonanie dzieła Wykonawca otrzyma wynagrodzenie różne w zależności od jakości wykonanego dzieła. Jeżeli okres obowiązywania niniejszej umowy obejmuje więcej niż jeden miesiąc kalendarzowy, to wynagrodzenie będzie płatne za każdy miesiąc oddzielnie. Wynagrodzenie będzie płatne przelewem na wskazane konto bankowe Wykonawcy w ciągu 14 od wykonania dzieła lub zakończenia miesiąca kalendarzowego, na podstawie wystawionego rachunku.

/umowa – akta ZUS akt ZUS dotyczące I. L./

Z tytułu wykonania umowy ubezpieczona I. L. otrzymała wynagrodzenie:

- w marcu 2015 r. – w wysokości 262,00 zł,
- w kwietniu 2015 r. – w wysokości 112,00 zł,
- w maju 2015 r. – w wysokości 299,00 zł,
- w czerwcu 2015 r. – w wysokości 187,00 zł,
- w lipcu 2015 r. – w wysokości 262,00 zł,
- we wrześniu 2015 r. – w wysokości 187,00 zł,
- październiku 2015 r. – w wysokości 233,00 zł,
- w listopadzie 2015 r. – w wysokości 280,00 zł,
- w grudniu 2015 r. – w wysokości 283,00 zł.

/okoliczności bezsporne/

Pomiędzy **A. M.** (Wykonawcą), a płatnikiem składek (Zamawiającym) zawarto w dniu 5 stycznia 2015 r. umowę, którą strony nazwały „umową o dzieło”. Przedmiotem umowy było: „ometkowanie i rozłożenie 10200 sztuk towaru na półkach oraz sporządzenie 12 raportów”. Umowa została zawarta na czas określony od 5 stycznia do 31 grudnia 2015 r.

W umowie tej zawarto zapis: za wykonanie dzieła Wykonawca otrzyma wynagrodzenie różne w zależności od jakości wykonanego dzieła. Jeżeli okres obowiązywania niniejszej umowy obejmuje więcej niż jeden miesiąc kalendarzowy, to wynagrodzenie będzie płatne za każdy miesiąc oddzielnie. Wynagrodzenie będzie płatne przelewem na wskazane konto bankowe Wykonawcy w ciągu 14 od wykonania dzieła lub zakończenia miesiąca kalendarzowego, na podstawie wystawionego rachunku.

/umowa – akta ZUS dotyczące A. M./

Z tytułu w/w umowy ubezpieczona A. M. otrzymała wynagrodzenie:

- w lutym 2015 r. – w wysokości 1428,00 zł,
- w marcu 2015 r. – w wysokości 1603,00 zł,
- w kwietniu 2015 r. – w wysokości 1317,00 zł,
- w maju 2015 r. – w wysokości 1374,00 zł,

- w czerwcu 2015 r. – w wysokości 1317,00 zł,
- w lipcu 2015 r. – w wysokości 1457,00 zł,
- w sierpniu 2015 r. – w wysokości 1457,00 zł,
- we wrześniu 2015 r. – w wysokości 1317,00 zł,
- października 2015 r. – w wysokości 1464,00 zł,
- w listopadzie 2015 r. – w wysokości 1341,00 zł,
- w grudniu 2015 r. – w wysokości 1407,00 zł,
- w styczniu 2016 r. – w wysokości 1317,00 zł.

/okoliczności bezsporne/

Ubezpieczona A. M. wcześniej już była związana ze spółką (...) - od 2014 r. do połowy 2017 r. na podstawie umowy nazwanej: umową o dzieło. W ramach tej umowy do ubezpieczonej należało utrzymanie czystości w aptece tj. zmywanie podłogi, ścieranie kurzu, zamiatanie, zametkowanie towarów i układanie go na półkach. Ubezpieczona czynności te wykonywała przez cały okres umowy codziennie. Były to czynności powtarzalne. Wynagrodzenie otrzymywała na konto co miesiąc i miało różną wysokość. Jego wysokość zależała od ilości przepracowanych godzin. Nikt nie rozliczał ubezpieczonej z ilości zametkowanego towaru. Nikt szczegółowo nie sprawdzał czy metki zostały prawidłowo przez ubezpieczoną przyklejone./zeznania A. M. z dnia 22 stycznia 2019 r. – 00:05:41 – 00:10:49 – płyta CD – k. 59/

Pomiędzy **A. P.** (Wykonawcą) a płatnikiem składek (Zamawiającym) zawarto w dniu 1 czerwca 2015 r. umowę, którą strony nazwały „umową o dzieło”. Przedmiotem umowy było „ometkowanie i rozłożenie 400 sztuk towaru na półkach”. Umowa została zawarta na czas określony od 1 czerwca 2015 r. do 31 grudnia 2015 r.

W umowie tej zawarto zapis: za wykonanie dzieła Wykonawca otrzyma wynagrodzenie różne w zależności od jakości wykonanego dzieła. Jeżeli okres obowiązywania niniejszej umowy obejmuje więcej niż jeden miesiąc kalendarzowy, to wynagrodzenie będzie płatne za każdy miesiąc oddzielnie. Wynagrodzenie będzie płatne przelewem na wskazane konto bankowe Wykonawcy w ciągu 14 od wykonania dzieła lub zakończenia miesiąca kalendarzowego, na podstawie wystawionego rachunku.

/umowa – akta ZUS dotycząca A. P./

Z tytułu zawartej umowy ubezpieczona A. P. otrzymała wynagrodzenie:

- w sierpniu 2015 r. – w wysokości 524,00 zł,
- we wrześniu 2015 r. – w wysokości 752,00 zł,
- października 2015 r. – w wysokości 2840,00 zł,
- w listopadzie 2015 r. – w wysokości 1840,00 zł,
- w grudniu 2015 r. – w wysokości 1635,00 zł,
- w styczniu 2016 r. – w wysokości 2322,60 zł.

/okoliczności bezsporne/

Pomiędzy **S. R.** (Wykonawcą) a płatnikiem składek (Zamawiającym) zawarto w dniu 1 stycznia 2015 r. umowę, którą strony nazwały „umową o dzieło”. Przedmiotem umowy było „ometkowanie i rozłożenie 12200 sztuk towaru na półkach”. Umowa została zawarta na okres od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r.

W umowie zawarto zapis: za wykonanie dzieła Wykonawca otrzyma wynagrodzenie różne w zależności od jakości wykonanego dzieła. Jeżeli okres obowiązywania niniejszej umowy obejmuje więcej niż jeden miesiąc kalendarzowy, to wynagrodzenie będzie płatne za każdy miesiąc oddzielnie. Wynagrodzenie będzie płatne przelewem na wskazane konto bankowe Wykonawcy w ciągu 14 od wykonania dzieła lub zakończenia miesiąca kalendarzowego, na podstawie wystawionego rachunku.

/umowa – akta ZUS dotyczące S. R./

Z tytułu w/w umowy ubezpieczona S. R. otrzymała wynagrodzenie:

- w lutym 2015 r. – w wysokości 2071,00 zł,
- w marcu 2015 r. – w wysokości 1782,00 zł,
- w kwietniu 2015 r. – w wysokości 2279,00 zł,
- w maju 2015 r. – w wysokości 2540,00 zł,
- w czerwcu 2015 r. – w wysokości 2030,00 zł,
- w lipcu 2015 r. – w wysokości 2121,00 zł,
- w sierpniu 2015 r. – w wysokości 2120,00 zł,
- we wrześniu 2015 r. – w wysokości 2210,00 zł,
- październiku 2015 r. – w wysokości 2035,00 zł,
- w listopadzie 2015 r. – w wysokości 2019,00 zł,
- w grudniu 2015 r. – w wysokości 1970,00 zł,
- w styczniu 2015 r. – w wysokości 1958,00 zł.

/okoliczności bezsporne/

Praca zainteresowanych u płatnika składek polegała m.in. na przeklejananiu metki na danym towarze i umieszczeniu towaru na półce. Umowy były realizowane w jednej lub kilku aptekach należących dla spółki. Wykonawcy, zgodnie z umową wynagrodzenia otrzymywali po przedłożeniu rachunku na wskazane konto bankowe.

/zeznania D. K. – protokół kontroli – akta ZUS/

Płatnik składek nie dokonał zgłoszenia I. L., A. M., A. P. i S. R. do ubezpieczeń społecznych: emerytalnego, rentowych i wypadkowego w okresach w/w umów oraz nie zadeklarował składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

/bezsportne/

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie dokumentacji organu rentowego a także zeznań zainteresowanej A. M. oraz zeznań D. K., którym Sąd dał wiarę. Zeznania były wzajemnie spójne a także pokrywały się z przedstawionymi dokumentami.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania nie są zasadne.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 i art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. (Dz. U. z 2017 r., poz. 1778), osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu.

Na podstawie zaś art. 66 ust. 1 pkt 1e ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 r. (t. j. Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, ze zm.) obowiązującej od dnia 1 października 2004 r. osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Zgodnie z art. 11 ust. 2 cytowanej ustawy dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym.

Z mocy art. 13 pkt 2 zleceniobiorcy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

Z kolei w myśl art. 9 ust. 4a zleceniobiorcy, mający ustalone prawo do emerytury lub renty, podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, jeżeli równocześnie nie pozostają w stosunku pracy, z zastrzeżeniem ust. 4b.

Stosownie do art. 36 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych. Obowiązkiem płatnika składek – z mocy art. 46 ust. 1 i art. 47 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – jest obliczanie, rozliczanie i opłacanie należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy oraz przesyłanie w wyznaczonym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłacanie składek za dany miesiąc.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 i 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 (to jest przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu umowy agencyjnej lub umowy zlecenia), jeżeli w umowie określono odpłatność za jej wykonywanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie.

Natomiast art. 20 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi, iż podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2.

Należy podkreślić, iż stosownie do art. 353¹ k.c. strony mogą dokonać wyboru rodzaju łączącego je stosunku prawnego, nie oznacza to jednak dowolności, bowiem przywołany przepis wprost wymaga, aby treść umowy nie sprzeciwiała się naturze danego stosunku prawnego, jego społeczno-gospodarczemu przeznaczeniu i ustawie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 28 kwietnia 2010 r., II UK 334/09, LEX nr 604221).

W rozpoznawanej sprawie spór dotyczył kwalifikacji prawnej umów nazwanych „umowami o dzieło” jakie odwołujący się płatnik składek zawierał z zainteresowanymi I. L., A. M., A. P., S. R.. Kwestią sporną było, czy strony istotnie zawarły umowy o dzieło nierodzące obowiązku ubezpieczenia społecznego, czy też zawarły umowy o świadczenie

usług, do których zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, a które stanowią tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych.

Odnosząc się do powyższej spornej kwestii wskazać należy, iż stosownie do art. 734 § 1 k.c. przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie, przy czym do umowy o świadczenie usług stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu (art. 750 k.c.). W doktrynie panuje pogląd przedmiotem umowy o świadczenie usług jest dokonanie określonej czynności faktycznej, która nie musi prowadzić do osiągnięcia indywidualnie oznaczonego rezultatu. Chodzi tu zatem o umowy zobowiązujące do dokonania jednej lub wielu czynności faktycznych (także stałego ich dokonywania).

Zgodnie zaś z treścią art. 627 k.c. przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia.

Nie ulega wątpliwości, że przepisy o zleceniu nie mają zastosowania do czynności będących przedmiotem umowy o dzieło, bowiem wykonanie dzieła, zgodnie z prezentowanym w doktrynie poglądem, nie mieści się w pojęciu usługi w rozumieniu art. 750 k.c.

Umowę o dzieło zalicza się do kategorii „umów rezultatu” i przeciwstawia umowie zlecenia - jako „umowie o staranne wykonanie usługi”. W odróżnieniu od umowy zlecenia, umowa o dzieło wymaga, by starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu. Zawierając taką umowę strony winny dokładnie określić dzieło, które ma powstać w następstwie jej wykonania. Tymczasem umowa zlecenia takiego rezultatu - jako koniecznego do osiągnięcia - nie akcentuje. Elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia nie jest zatem wynik, lecz starania podejmowane w celu osiągnięcia tego wyniku, zatem wystarczy, że swoją pracę wykonuje się sumiennie. Wykonywanie umowy nie musi prowadzić do osiągnięcia określonego, zindywidualizowanego rezultatu, osiągnięcie go nie należy do obowiązków zleceniobiorcy i jeśli nawet mimo starannego wykonywania pracy nie zostanie on uzyskany, nie stanowi to nienależytego wykonania zobowiązania /por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 21 grudnia 1993 r. sygn. III AUr 357/93, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych rok 1994, Nr 6, poz. 49, str. 63; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 26 stycznia 2006 r. sygn. III AUa 1700/05, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych rok 2008, Nr 3, poz. 5, str. 55; wyrok Sądu Najwyższego z 13 marca 1967 r. sygn. I CR 500/66; opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna, Pracy i (...) rok 1968, Nr 1, poz. 5, por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, II AUa 106/12, lex nr 1312028, por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 2012 r., II UK 70/12, LEX nr 1318380/.

Dokonując kwalifikacji konkretnej umowy należy w pierwszej kolejności badać, czy świadczenie będące przedmiotem zobowiązania ma cechy dzieła. Dzieło stanowi zawsze zjawisko przyszłe, jest czymś, co w chwili zawarcia umowy nie istnieje, lecz ma dopiero powstać w jakiejś określonej przyszłości. Rezultat, o jaki umawiają się strony, musi być z góry określony, i może przyjmować zarówno postać materialną jak i niematerialną. Cechą konstytutywną umowy o dzieło jest aby rezultat ten był obiektywnie osiągalny i w konkretnych warunkach pewny. Dzieło musi mieć indywidualny charakter i odpowiadać osobistym potrzebom zamawiającego. Podkreślenia także wymaga, że celem umowy o dzieło nie jest czynność (samo działanie lub zaniechanie), która przy zachowaniu należytej staranności prowadzić ma do określonego w umowie rezultatu, lecz samo osiągnięcie tego rezultatu. W umowie o dzieło chodzi zawsze o osiągnięcie umówionego rezultatu, niezależnie od rodzaju i intensywności świadczonej w tym celu pracy i staranności. Tymczasem umowa o świadczenie usług jest umową starannego działania, jej celem jest wykonywanie określonych czynności, które nie muszą zmierzać do osiągnięcia rezultatu. Kolejną cechą umowy dzieło jest brak stosunku zależności lub podporządkowania pomiędzy zamawiającym a przyjmującym zamówienie. Sposób wykonania dzieła pozostawiony jest w zasadzie uznaniu przyjmującego zamówienie, byleby dzieło miało przymioty ustalone w umowie lub wynikające z charakteru danego dzieła. Przyjmujący zamówienie nie ma także, co do zasady, obowiązku osobistego wykonania dzieła, chyba że wynika to z umowy lub charakteru dzieła (np. dzieło artystyczne). Ryzyko nieosiągnięcia rezultatu zawsze obciąża przyjmującego zamówienie. Przy czym odpowiedzialność przyjmującego zamówienie w wypadku nieosiągnięcia celu umowy jest odpowiedzialnością za nieosiągnięcie określonego rezultatu, a nie za brak należytej staranności /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2000 r. sygn. II UKN 386/99, opubl. OSNP 2001/16/522/.

Nazwa umowy z wyeksponowaniem terminologii służącej podkreśleniu, że ma ona charakter dzieła, nie przesądza samodzielnie o rodzaju umowy w oderwaniu od oceny rzeczywistego jej przedmiotu oraz okoliczności jej wykonywania. Decydująca jest bowiem rzeczywista istota umowy determinowana jej treścią, zgodnym zamiarem stron i celem, a nie jej nazwa, która niejednokrotnie nie oddaje natury łączącej strony stosunku prawnego/ por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 25 czerwca 2013 r. sygn. III AUa 13/13, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2013 r. sygn. III CSK 216/12/.

W ocenie Sądu kwestionowane umowy są faktycznie umowami o świadczenie usług, do których stosuje się przepisy dotyczące zlecenia a nie umowami o dzieło.

Do obowiązków zainteresowanych należało bowiem metkowanie i rozłożenie towaru na półkach, sporządzeniu raportów, sprzątanie.

Zainteresowane wykonywały więc czynności powtarzalne, niewymagające żadnych kwalifikacji. Mogłyby je wykonać każda zdolna do pracy osoba po przeszkoleniu. Dlatego nie można mówić, iż zostały one zatrudnione ze względu na swoje szczególne właściwości lub zdolności. W rezultacie pracy zainteresowanych z pewnością nie powstało dzieło artystyczne ani też żaden wyodrębniony przedmiot co stanowi niezbędny element umowy o dzieło.

Dzieło nie musi mieć co prawda cech indywidualności w takiej mierze jak utwór, nie zawsze musi być tworem jedynym i niepowtarzalnym, chronionym prawem autorskim i wymagającym od jego autora posiadania specjalnych umiejętności. Tym niemniej musi być wyrazem kreatywności, umiejętności, myśli technicznej i powinno być przedmiotem zindywidualizowanym już w samej umowie /por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 10 lipca 2013 r., III AUa 146/13, Lex nr 1422410/

Już samo określenie czynności faktycznych, jakie zainteresowane miały wykonywać w ramach zawartych z płatnikiem składek umów cywilno-prawnych świadczy o tym, że były to czynności starannego działania i nie chodziło w nich o osiągnięcie żadnego indywidualnego i weryfikowalnego obiektywnie rezultatu. Podejmowane przez wszystkie zainteresowane prace porządkowe ze swej natury należą do czynności starannego działania i zakładają w praktyce obowiązek starannego i cyklicznego wykonywania określonych czynności. Tymczasem w przypadku umowy o dzieło chodzi o czynności przynoszące konkretny materialny rezultat, podlegający sprawdzeniu z punktu widzenia osiągnięcia założonego przy zawieraniu umowy oczekiwanego efektu oraz w aspekcie istnienia wad owego „dzieła”. Zleczone zainteresowanym zadania sprowadzały się do sprzątania wyznaczonych przez płatnika składek obiektów, co przejawiało się w sekwencji powtarzających się działań, które należało podejmować z zachowaniem należytej staranności. Strony zawierając poszczególne umowy nie były zainteresowane wytworzeniem konkretnego, zindywidualizowanego, z góry określonego „dzieła”, uzgodnionego w sposób pozwalający na przeprowadzenie testu wad fizycznych. Efekt pracy zainteresowanych nie spełniał zatem cech „dzieła” /wyrok SA w Krakowie z dnia 26 kwietnia 2018 r., III AUa 1145/16, legalis nr 1781648/.

Umowy z zainteresowanymi były zawierane najczęściej na okresy kilkumiesięczne i wynagrodzenie było wypłacane miesięcznie przelewem na konto.

Odnosząc się do pozostałych argumentów strony odwołującej się, Sąd pragnie przede wszystkim wskazać, że zasada swobody umów podlega ograniczeniom a ubezpieczenia społeczne posiadają cechę przymusu. To znaczy, że pracodawca nie może, wedle swojej woli czy nawet wedle woli zatrudnionego, decydować o uczestnictwie w systemie ubezpieczeń społecznych. Ustawodawca celowo objął umowy zlecenia obowiązkiem składkowym w celu zapewnienia ochrony ubezpieczeniowej zleceniobiorcom, której nie można wyłączyć nawet w wyniku zgodnej woli stron umowy zlecenia.

Decyzje ZUS są zatem prawidłowe, ustalenia faktyczne wskazują, iż zainteresowane faktycznie wykonywały czynności zgodne z treścią zawartych umów. W uznaniu Sądu nie ulega zatem wątpliwości, że kwestionowane umowy noszą

cechy umowy o świadczenie usług, do których stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu (art. 750 k.c.) a nie umowy o dzieło. I z tego względu podlegają obowiązkowi składkowemu.

Z tych też względów odwołania płatnika składek w tym zakresie podlegały oddaleniu.

Mając na względzie powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd oddalił odwołania.

W przedmiocie kosztów procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. i zasądził od płatnika składek się na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w Ł. kwotę 720 (4 x 180 zł) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego – stosownie do treści §9 ust. 2, rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

K.K.W.